

Американська розвідка та російське вторгнення в Україну

Паливода В. О., головний консультант відділу нових викликів

За висновками зарубіжних експертів зі спеціалізованого веб-ресурсу IntelNews, американські спецслужби чітко оцінили наміри Росії щодо України (включно із датою та часом вторгнення), а також сформувавши відносно точне уявлення про кількісні та якісні характеристики потенціалу збройних сил Російської Федерації.

Веб-ресурс IntelNews (м. Брістоль, штат Теннессі, США) створений у 1988 р. колишніми співробітниками спеціальних служб з метою обговорення проблем національної безпеки (зокрема, питань розвідки) у середовищі професіоналів та академічних дослідників.

Водночас американська розвідка (насамперед Розвідувальне управління міністерства оборони та ЦРУ), схоже, переоцінила концептуальну військову міць Москви, тобто її здатність ефективно розпорядитися своєю перевагою. Разом із недооціненням колективної волі українського народу протистояти загарбникам, це ймовірно, й спричинило хибний прогноз Вашингтону щодо шансів Росії на швидку перемогу у війні. І це при тому, що США були достатньо обізнані щодо можливостей Києва, оскільки протягом тривалого часу саме американські інструктори брали участь у підготовці основних елементів Збройних сил України. Показово, що за кілька годин після російського вторгнення Вашингтон запропонував політичний притулок вищому політичному керівництву нашої держави.

Наразі «низькоефективні», з погляду військових аналітиків, дії російської армії спонукали розвідувальне товариство Сполучених Штатів до перегляду оцінок воєнного потенціалу РФ. Зосередженість спецслужб США на ситуації в Україні від початку російської агресії можна порівняти хіба що з їхньою увагою після терористичних атак 11 вересня 2001 р. Американська розвідка продовжує відігравати дедалі активнішу роль у війні. На думку експертів, Сили спеціальних операцій (далі – ССО) Збройних сил України, військовослужбовці яких пройшли підготовку у США, протягом кількох останніх тижнів завдавали російським військам найвідчутніших втрат.

У середині січня 2022 р. агентство Yahoo News повідомило, що з 2015 р. під егідою ЦРУ у спеціальних таборах здійснювалась таємна програма підготовки військовослужбовців ССО. Програму було розпочато ще за часів адміністрації Барака Обами, а за часів наступних адміністрацій Дональда Трампа та Джоозефа Байдена навіть розширено. Головний акцент у навчанні робився на зборі розвідувальних даних, проте випускників програми готували також до організації партизанської війни на окупованій території за умови повномасштабного вторгнення Росії. За словами одного з високопоставлених співробітників американської розвідки, у разі бойового зіткнення з росіянами українські ССО зроблять з ними те саме, що зробили таліби в Афганістані з американцями.

Саме ці підрозділи спецпризначення в перші години взяли активну участь у відбитті масштабного штурму російським десантом аеродрому у м. Гостомелі. Зіткнувшись із запеклим опором українців, росіяни направили туди свої елітні частини (11-ту та 31-шу гвардійські десантно-штурмові бригади), але так і не змогли захопити цей стратегічно важливий об'єкт. Це стало ще одним доказом катастрофічних прорахунків російських планувальників війни. Як наслідок сили вторгнення РФ не змогли швидко перекинути війська та техніку, що завадило їм реалізувати свою початкову мету – захопити Київ до 25 лютого. Така вирішальна затримка дала можливість українській стороні максимально зміцнити оборону столиці.

Крім того, достовірні дані американської розвідки щодо воєнного потенціалу збройних сил РФ дозволили Вашингтону та його союзникам по НАТО доставити українцям зброю, необхідну для боротьби з бронетанковими підрозділами (зокрема, для ведення бойових дій у міських/приміських умовах). Універсальна зброя, така як переносні зенітно-ракетні комплекси Javelin або протитанкові засоби NLAW, довела свою ефективність у запобіганні оточення російськими військами більшості великих міст України. Операція з постачання зброї, до якої причетна американська розвідка, була успішною, а підрозділи Збройних сил України та територіальної оборони використали практично всю цю зброю. Тепер українська сторона потребує нового підкріплення, що спонукає західних союзників нарощувати виробництво необхідних Україні озброєнь.